

ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Β΄.

Ἀθῆναι, τῆ 1 Μαΐου 1899.

ΑΡΙΘ. 7.

MISERERE

Οἱ τελευταῖοι γλυκεῖς τόνοι ἐξέπνεον ἀπαλά, μέσα εἰς τὴν μυρωμένην ἀτμόσφαιραν τῆς μικρᾶς κομπῆς αἰθούσης. Τὸ μεγάλο βαθυκύανον ἀμπαζούρ τῆς λάμπας ἔρριπτε μαλακὸν τὸ φῶς ἐπάνω εἰς τὰ βελουδίνα καθίσματα, καὶ τὰ ἀναμμένα κεριὰ τοῦ πιάνου, ἔλουον μὲ ἀδρὸν λευκὸν φῶς τὸ χαριτωμένον πρόσωπόν τῆς. Ἀκόμη τὸ ἀριστερὸ τῆς χεῖρι, ἔθώπευε τὰ ἐλεφάντινα πλῆκτρα. Ἐλεγε καὶ ἡ μαγεία τῶν ἤχων ἐκείνων τὴν ὁποίαν τόσον γλυκὰ ἀπέδιδον πρὸ μικροῦ οἱ ἄθροισμοί τῆς κόρης δάκτυλοι, ἐβύθιζε τὴν ψυχὴν αὐτῆς εἰς ἄλλον κόσμον ὀπτασίας καὶ ἰδανικότητος.

Εἰς τὴν γωνίαν μεγάλη εὐμορφη λατάνια, ἔσειε σιγὰ σιγὰ καὶ μελαγχολικὰ τὰ φύλλα τῆς, καὶ τὸ φῶς τῆς λάμπας ἀντηνακλᾶτο κατὰ τρόπον παράδοξον ἐπάνω εἰς τὸ χρυσοῦν βάθος μεγάλης πλαισιωμένης εἰκόνας παρθένου, ἣτις ἐκρέματο ὀπισθεν τῆς παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον κόρης. Σιγὴ παράδοξος καὶ παρατεταμένη περιέλουε τὴν μικρὰν ἐκείνην αἰθουσαν. Παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον ἐκείνη θωπεύουσα τὰ ἐλεφάντινα πλῆκτρα, ἄφηνε μειδιάματα ἐλαφρὰ καὶ ἀχρωμάτιστον νὰ πίπτῃ ἡρέμα ἀπὸ τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν τῆς. Ἐκεῖνος βεβητισμένος εἰς μαγικὸν κόσμον ἀναμνήσεων, εἰς τὸν ὅποιον παρέσυρον αὐτὸν πρὸ μικροῦ τοῦ ὠραίου μουσουργήματος οἱ τόνοι, δὲν τὴν ἔβλεπε, καὶ ἐπαίζεν ἀφηρημένος μὲ τοὺς κρωσσοὺς τοῦ βελουδίου ἐπιστρώματος τοῦ παρακειμένου ἀνακλίντρου.

Εἶχεν ἐξυπνήσει δι' αὐτὸν κόσμος ὅλος ἀναμνήσεων καὶ εἶχε τιναχθῆ τοῦ ληθάργου τῆς, ἡ γλυκυτέρα ὀπτασία τῆς ζωῆς του. Εἰς παρομοίαν θέσιν, εἶχεν αἰσθανθῆ ἄλλοτε τὰς πρώτας τοῦ νεανικοῦ ὄνειρου του θωπείας, ὅπερ ἐλίχνισε τοὺς πρώτους τοῦ παλμοῦς, καὶ ὑπὸ τοὺς τόνους τοῦ αὐτοῦ ὠραίου μουσουργήματος, εἶχε τὸ πρῶτον ἀγαπήσει. Ἀπαράλλακτα εἰς ὁμοίαν θέσιν καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς τοῦ περιβάλλοντος συνθήκας, πρὸ ἐτῶν μακρῶν, καὶ εἰς ἐσπέραν μίαν καθ' ἣν ἔλουον κόρης ξανθῆς τὸ πρόσωπον, ἀδρὸς φωτὸς ἀκτίνες μελιχραί, καὶ ἐπλαισίου τὸ ἄθρον τῆς μέτωπον τῆς ἰδίας καλλονῆς ἡ χάρις, εἶχεν ἀφήσει ἑαυτὸν νὰ ἀγαπήσῃ μὲ ὅλην τὴν θερμὴν τῆς πρώτης του νεότητος. Ἐκλαυσε βραδύτερον νεκρὰν τὴν κόρην τῶν ἐρώτων του ἐκείνην, ἣν ἐλησμόνησε κατόπιν, διὰ νὰ αἰσθανθῆ κενὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ στυγνὸν καὶ ἀναπλήρωτον. Καὶ ἤδη ἐν τῇ ἀναμνήσει τῆς γλυκείας ὀπτασίας, ἣτις ἀφήκε, τὴν ψυχὴν του ξένην πρὸς πᾶν αἰσθημα, ἐνόμιζεν ὅτι ἀνέζη τὸ παρελθὸν ὀλόκληρον, καὶ ἐν ᾧ κατενύγη βαθμηδὸν εἰς αἰσθημα γλυκὺ, ἡσθάνθη νὰ κυκλοῦσι τὴν ψυχὴν του αἰ φωτειναὶ νεφέλαι τῶν πρώτων του παλμῶν.

Ἡτένισε τὴν κόρην τὴν πρὸ τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὡσεὶ διὰ μαγείας ἡ καρδιά του ἠνοιγέτο καὶ περιέβαλλε τὴν μορφήν αὐτῆς καὶ ἐν ᾧ τὸ ὑγρὸν του βλέμμα, μεστὸν περιπαθοῦς ἀγάπης καὶ ἔρωτος θερμοῦ, ἔρωτος κατὰ πλη-

μυρῆσαντος ἐν στιγμῇ μιᾶ τὰ στήθη του, ἐνηγαλίζετο τὴν κόρην, τὰ χεῖλη του ἠνοιγῆσαν εἰς λαλιὰν θερμὴν καὶ εἶπεν.

Τὸν ἤκουεν ἐκείνη μειδιῶσα τὸ αὐτὸ γλυκὺ, ἀλλ' ἀχρωμάτιστον μειδιάμα. Οἱ θερμοὶ του λόγοι ἐθώπευον τὴν ἀκοήν τῆς. Ἀκίνητος εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ἐθώπευε τὰ πλῆκτρα τὰ ἐξ ἐλεφάντων, ἀλλὰ νευρικώτερος ὁ μικρὸς τῆς δάκτυλος, ἐπίεζε μὲ ταραχὴν ἐν ἐξ αὐτῶν.

Γλυκὺς, καὶ μελαγχολικὸς καὶ ἡρεμὸς τις ἤχος, λα συνετίθετο μὲ τὴν περιπάθειαν τῶν λόγων τῶν θερμῶν ἐκείνου.

Καὶ ἔσειεν ἡ λατάνια ἐλαφρὰ τὰ φύλλα τῆς, καὶ ἐπαίζε τὸ φῶς μὲ τὰς σκιάς τοῦ δωματίου.

Ἐλεγε, καὶ ἤκουεν ἐκείνη. Ἄλλ' ἐσιώπα. Καὶ βαθμηδὸν καὶ τὸ μειδιάμα ἐξηλείφθη τοῦ προσώπου τῆς, καὶ ἐσθέσθη καὶ ὁ μελαγχολικὸς ἀκόμη ἐκεῖνος τοῦ ἡχοῦ. Τίποτε πλέον ἄλλο, ἀπὸ τὴν παλλομένην περιπαθῆ φωνήν του, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀμυδρὸν, ὅπερ ἐσκίαζε βαθύτερον τὴν κρεμασμένην ἐλαιογραφίαν. Ἐλεγε καὶ ὠμίλει ἐν μέσῳ νεκρωμένου περιβάλλοντος καὶ ἐνόμιζες ὅτι ἀπηύθυνε τοὺς λόγους του πρὸς τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο καὶ ἀποσθεσθὲν τοῦ παρελθόντος ἰνδαλμα. Καὶ ὅμως ἡγάπα τὸ παρὸν. Καὶ ὅμως ἡ ζωσα τῆς μελαγχροίνης μορφῆς, ἐλάμβανε τὴν θέσιν ἣν ἡ νεκρὰ καὶ ἀνέζη ὁ αὐτὸς θερμὸς, εἰλικρινὴς καὶ ἄγριος ἐκεῖνος ἔρωτος, ὁ ἐπιτυλάζας τὴν καρδίαν του παρθένου ἔκτοτε χάριν τοῦ ἰδανικοῦ, ὅπερ ἀνεζήτει διαρκῶς ἡ πάσχουσα καὶ ὀρφανὴ ψυχὴ του.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ εἶχε μεταβληθῆ. Ἡ κενὴ καρδιά του ἐνόμιζεν ὅτι ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τὸν κόσμον ὅλον πρότερον καὶ νῦν ἐπληροῦτο ὑπὸ τῆς μορφῆς τῆς κόρης μέχρι διαρρήξεως. Ἡ ὀρφανὴ ψυχὴ του ἡγάπα νῦν καὶ ἐξωμολογεῖτο, καὶ ἀνέμενεν.

Εἶχεν εἶπει ἡ κόρη ἐσιώπα.

Καὶ ὅταν ἐκεῖνος ἐτελείωσεν, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ αὐτῆ, τὸν περιέβαλλε μὲ βλέμμα τι παράδοξον, ἐμειδιάσει καὶ πάλιν τὸ ἄχρον τῆς μειδιάμα, καὶ εἶπε μὲ φωνὴν ξηρὰν.

— Καλὰ ὅσα μοῦ λέγετε καὶ σὰς πιστεύω. Καὶ σὰς ἐκτιμῶ πολὺ. Ἀλλὰ τὸ μέλλον; Μὴν ἀρκεῖ ὁ ἔρωτος μόνος, εἰς τὴν εὐτυχίαν μου;

Ἐκεῖνος ἀνεπήδησεν οἱ λόγοι τὸν ἐπλήρωσαν κατὰ στήθα. Καὶ κύπτων ὑπὸ τὸ ἄχθος τῶν συντετριμμένων ἐρείπων τοῦ καταρρεύσαντος ὄνειρου του, ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ.

— Τότε σύγγνωτε!

Ὡς ἀστραπὴ διήλθε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ὁ αἰγλήεις κόσμος, ὃν ἐπὶ στιγμὴν ὠνειροπόλησεν καὶ ὃν περ εἶδε καταρρεύσαντα εἰς θρύμματα ἐλεινά, ὑπὸ τὸ πλῆγμα τῆς ξηρᾶς αἰχμῆς τῶν λόγων τῆς ἐκείνων. Ἀνεμνήσθη πάλιν καὶ φεῦ! δι' ὑστάτην φοράν τὴν νεκρωθεῖσαν ἐκείνην τοῦ πρώτου ἔρωτος αὐτοῦ θεοῦτα, ἣτις ἐζῆσε καὶ ἔθανε διὰ τοῦ ἔρωτος του μόνου. Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ σταματήσῃ ἐπὶ πολὺ ἐκεῖ.

Καθηλοῦτο ἀδιάσειστος εἰς τὸ παρὸν. Ἐθάπτετο ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ τελευταίου του ὄνειρου καὶ ἐξηκοῦσε

νά τὰ ἀγαπᾶ μολονότι καθαυμάξαντα ὀδυνηρότατα τὴν ὑπαρξίν του, μολονότι συντρίψαντα τὰ τελευταῖα ἰδεώδη τῆς ψυχῆς του.

Χωρὶς ἄλλην λέξιν καμμίαν, ἐξῆλθε τῆς μικρᾶς κομψῆς αἰθούσης.

Ἐπαίξει τὸ φῶς ἀκόμη μὲ τὰς σκιὰς τοῦ δωματίου.

Τὸ βλέμμα του ἔπεσεν ἐπάνω τῆς, παρὰ τὸ κλειδοκῦμβαλον εἰσέτι καθήμενης, ἀπαθοῦς, ψυχρᾶς, ἑστερημένης ἐντελῶς καρδίας, ζώσης μόνον διὰ τῆς ψυχρᾶς πραγματικότητος. Τὴν περιέσφιγγει ἐντὸς τοῦ βλέμματός αὐτοῦ, ὡς ἐντὸς θερμῆς ἐρωτικῆς ἀγκάλῃς.

— Τί σημαίνει ἐπιθύρῃσεν. Δὲν παύει νὰ εἶνε καλῆ, ὅπως δὲν θὰ παύσῃ ποτὲ νὰ ἀποτελῇ τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς μου.

Καὶ πλέον ἐσιώπησεν. Ἔθαπτε τὴν καρδίαν του διὰ παντός, ὑπὸ τοὺς ψυχρούς τῆς λόγους.

Καὶ ἔφυγεν, ἐν ᾧ ἡ λατάνια ἔσειε σιγὰ σιγὰ καὶ μελαγχολικὰ τὰ φύλλα τῆς, καὶ ἔπαίξει τὸ φῶς μὲ τὰς σκιὰς τοῦ δωματίου.

Ἄνδρας Μοσχονᾶς.

ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

I

Οὔτε ἐξετάζω, οὔτε ἐνδιαφέρομαι περὶ τῶν ἐντυπώσεων, ἄς παρὰ τῷ ἀγόνῳ καὶ δουλικῷ φανατισμῷ, δημιουργοῦσιν αἱ ἰδιαιτέρας ἐκεῖναι τῆς εὐγενοῦς ἐμπνεύσεως ἀπαιτήσεις, αἱ μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν κοινῶν δοξασιῶν καὶ τῆς ἐπικρατούσης ἠθικῆς νομοθεσίας.

Ἐκαστος νοῦς ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα, διὰ τὴν κανονικότητα τῆς ἡρέμου καὶ ἀρμονικῆς του λειτουργίας νὰ περιέρχεται ἀδέσμευτος τὰς ἀχανεῖς τῶν μυστικῶν ἐρευρῶν ἐκτάσεις, νὰ ἀνίπταται εἰς φιλοσοφικούς μετεωρισμούς, καὶ ἐν κριτικῇ διααυγείᾳ νὰ φιλοτεχνῇ τὸν κόσμον τοῦ ἰδεώδους.

Ἡ κοινωνικὴ συνοχὴ καὶ ὁ δεσμὸς τῆς παγκοσμίου ἀδελφωσύνης συνέταξαν τὸν μέγαν ἠθικὸν νόμον πρὸς παραγωγὴν πολιτικῆς σωφροσύνης, αἱ πνευματικαὶ δὲ τῶν λαῶν ἀνάγκαι καθιέρωσαν τὸν ἀπόλυτον δογματισμὸν, ἀλλὰ, παρὰ τὸν θετικισμὸν καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν ὄρων, ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἐν τῇ φωτεινῇ αὐτῆς περιόδῳ ἐπιζητεῖ τὸ στάδιον τῆς ἀναλύσεως, ὅπως ἐκεῖ, ὑποκειμενικῶς ἀγωνιζομένη, διαμορφώσῃ τῆς πίστεως τὸ ἀλάθητον σύστημα, ὅπως ἐν αὐτῇ ἐγκρύψῃ τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπεροχῆς.

..

Ἄλλὰ καὶ ἀπωτέρα τις ἐξέτασις τῶν νόμων εἰς οὓς ὑποκῦπτουσι τὰ πλήθη, ἀπορφανισμένα τῶν προστατευτικῶν ἐκείνων ἰδιοτήτων τῆς μελέτης, ἐμφανίζει τὴν εἰκόνα τῆς παραδεδομένης ἠθοποιίας κοινῆς ἐν τῇ συνεχεῖ καὶ ἀδιαλείπτῳ αὐτῆς διαδοχῇ, καὶ καθυποβάλλει πλέον εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον ὡς ἀπόφθεγμα ὑπερτέρας τινος ἀνάγκης τὴν ὑποχρέωσίν του νὰ διατηρῆται ὁ κόσμος τοῦ μεγαλείου ἐν τῷ αὐτῷ γοήτρῳ καὶ τῇ αἴγλῃ, ὅπως ἡ κατῳφεια καὶ ὁ μαρασμὸς, ἡ ἀπόγνωσις καὶ ἡ δυστυχία προστρέχωσιν ἐκεῖ, μετὰ θερμότερου ψυχικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μετὰ πλειοτέρας αἰσθητικῆς ἰσχύος.

Ἀξιοματικῶς πλέον καταδεικνύεται, ὅτι ἡ συνήθεια συχναίως ἐπαναφέρουσα αὐτοῦσια τοῦ ἀντικειμενικοῦ κό-

σμου τὰ ποικίλα μεγαλουργήματα, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐκμηδενίζεται ἐν τῇ προσηκειῶσει πολλοστὸν τῆς ἐπιδράσεως τούτων ἐν τῷ βίῳ τῶν βροτῶν, καὶ οὕτως φυσιολογικῆ τὴν τρόπον τινὰ ἐπέρχεται σὺν τῷ χρόνῳ ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀδιαφορία, καὶ ἡ ἀποξένωσις.

..

Πρὸς τὸν κοινὸν ὅμως τοῦτον νόμον τῆς ψυχολογικῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐξελίξεως, ἀδιάσειστος παραμένει ἡ θρησκευτικὴ σκηνογραφία ὡς πρὸς τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὴν αἰσθηματολογία.

Καὶ ναὶ μὲν ὁ τύπος ἀποδιώξας τὸν φιλοσοφικὸν τρίβωνα, περιεβλήθη τὴν πολυτίμον τῆς πεζότητος ἀμφίσειν καὶ περιεδέσμευε τὰς ὀρμὰς τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας, καθυποβαλὼν τὰ πάντα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν κοινῷ πλέον καὶ ἀπαραιτήτου καθήκοντος, κοινωνικοῦ μᾶλλον ἢ ψυχικοῦ, ἀλλὰ ἐν τῷ ζόφῳ τοῦ νοητοῦ κόσμου, ἐπακολούθημα στυγνὸν τῆς νάρκης, δὲν ἐξαφανίζονται καὶ οἱ ἀστῆρες τῶν ἐμπνεύσεων.

Καὶ αὐτὰ ἀνακαλύπτουσι πάντοτε εἰς τὰ βάθη τῶν οἰχομένων αἰώνων τὰ μυστήρια, ἅτινα ἄγνωστα ἐνεφανίσθησαν καὶ παρήλθον, καὶ τὰς ἀναμνήσεις, αἰτινες διέρρευσαν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς κοσμικῆς ζωῆς, καὶ συμπάρειυραν ἐν τῷ ὡκεανῷ τῶν μεγάλων ἀπερρήτων, τοὺς πόθους καὶ τὰς προσδοκίας τῶν εὐγενῶν καρδιῶν, καὶ τῶν ἐλευθέρων πνευμάτων.

Καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐν τῇ γιγαντιαίᾳ ἀναδρομῇ, προσκαλεῖται ἡ πρόοδος καὶ ὁ πολιτισμὸς, ὅπως ἐκθάψουσι τὰ συμβολικὰ ἱστορήματα τοῦ ἠθικοῦ κλέους. Ἐκεῖ διεφυλάχθη ἀνθρωπίνῃ τις τελειότης, καὶ παραμένει θεῖα ἐν τῇ ἀντιλήψει ἡ ποίησις ὅλη, ἀνεξερευνήτος, ἀναμένουσα μὲ τὰς πνοὰς τῶν μουσικῶν διὰ ν' ἀναζήσῃ καὶ πάλιν, καὶ θερμάνῃ τὴν οἰκουμένην μὲ τὰς ἀκτίνας τῶν θεθαμμένων τῆς ἡλίου.

II

... Τὸ μεσονύκτιον εἶχε παρέλθῃ.

Ὁ «εὐλαβῆς» κόσμος εἶχεν ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς οἴκους του, καὶ τὸ πᾶν ὑπνωττε ἐν θρησκευτικῇ τινι γαλήνῃ, καὶ μόνον ἡ ἀπρόσιτος τοῦ μυστηρίου ἰδέα ἐγγυροῦσα, περιέτρπε τὸ κλεινὸν ἄστυ, διαχέουσα τὸ ρίγος τῆς φρικιάσεως ἐν τῇ φύσει, καὶ ἐμψυχοῦσα αὐτὴν εἰς τὸ νὰ καταστῇ καὶ αὐτὴ ἐπιδεικτικὴ τῆς ἱεραῆς ἐκείνης συγκινήσεως, ἣν ἐδημιούργει τῆς νυκτὸς ἐκείνης ἡ ἐλεγειακὴ καὶ περιπαθῆς μουσουργία, ἡ ἐξυμνοῦσα τὸν ἐσταυρωμένον.

Τὰ πλήθη δὲν συνωστιζόντο πλέον ἐν τοῖς νκοῖς, οὐδ' ὁ ψίθυρος τῶν προσευχομένων χριστιανῶν ἠκούετο μετὰ τῶν ψαλμῶδων.

Ἡ πόλις τῶν εὐκλεῶν ἀναμνήσεων, ἐνόμιζε τις ὅτι ἐν καταλύσει ὄνειροπόλει, ἐν τῇ νυκτερινῇ σιγῇ τοῦ πένθους.

Ἡ γῆ ὅλη συνεκοινῶνει τότε διὰ τῆς φαντασίας μετὰ τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ οὗ ἀστῆρες ἐφαίνοντο ἡρέμα κατερχόμενοι, ὅπως περιπέτωσι τὴν γλυκεῖαν μορφήν τοῦ νυμφίου τῆς ἐκκλησίας.

... Καὶ ἐγώ, ὡς πράττω πάντοτε, ἐξῆλθον τῆς οἰκίας μου, καὶ ἐν ἱερᾷ φρίκῃ διηυθυνόμην διὰ τὸ ἐτήσιον προσκύνημά μου, πλήρης ἀγάπης καὶ συγκινήσεως.

Ἡ θύρα τοῦ ναοῦ, τὰς βαθμίδας τῶν προπυλαίων τοῦ ὁποίου εἶχον ἀνέλθῃ, ἦτο κλειστή, ὡς εἰκός. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τελεία ἐρήμωσις, καὶ μόνον μεμακρυσμένα ἰαχὰ κραιπαλούντων τινῶν ἀσεβῶν δυσαρμονικῶς ἐπληττον

τὴν ἡρέμιαν τοῦ σκοτεινοῦ μεσονυκτίου.

Περίτρομος ἐπλησίασα, καὶ μετ' εὐλαβείας ἀποκαλυφθείς, συνεκέντρωσα ὅλα τὰ βλέμματα εἰς τὴν μικρὰν ὀπὴν τῆς κλειδός, δι' ἧς προσέβλεψα τὴν θεῖαν φαντασμαγορίαν τοῦ ναοῦ.

Αἱ ποικιλόχρωμοι κανδήλαι, ἡ ἀντανάκλασις ἐπὶ τῶν χρυσῶν πλαισίων καὶ τοῦ ὄλου διακόσμου, τοῦ σελαγισμοῦ τῶν ἡθεσπεία ἐκείνη γαλήνη τῆς ἐξόχου ὀπτασίας, τὸ ὑπέροχον ἐκεῖνο θέαμα τῆς ψυχικῆς ἀριστοτεχνίας μὲ συνήρπασε, μ' ἐνεθουσίασε καὶ λυγμοὶ ἤδη ἐτάρασσον τὰ πάλλοντα στήθη, ἐνῷ οἰστρήλατος ὁ νοῦς ἐφιλοσόφει καὶ ἀπεθαύμαζε τὴν προσφιλῆ ἀποκάλυψιν ἐκείνων, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ, σιγηλὴν, ἀκίνητον, κατηρητῆ!

Πρὸ αὐτῆς μεγάλη ἐκαίετο λαμπὰς φωτίζουσα τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο παράπονον, τὴν ἐξαισίαν ἐκείνην θλίψιν, ἧτις ἀπετυπούτο ἐπὶ τῆς περιπαθοῦς μορφῆς τῆς ἐσταυρωμένης ἀγιωσύνης.

Ὅλος ὁ ναὸς σιωπηλός, ἐφαίνετο ὅτι προσεπάθει, ἐγγυροῦν τότε καὶ ὄλος ψυχῇ, νὰ μὴ διαταράξῃ τὴν ἐνθεον ἐκείνην σιγὴν.

Καὶ τὰ δάκρυα, ἀφθόνως τότε ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου προχεόμενα ἐτέλουν τὰς σπονδὰς τῆς πίστεως, ἐνῷ τὰ γόνατά μου ἀνεπαισθητῶς ἐκάμφθησαν, καὶ τὰ χεῖλη μου, θερμαίνόμενα ὑπὸ τοῦ αἰσθηματικοῦ ἀναθρασμοῦ, παραφόρως προσεκολλήθησαν ἐπὶ τῆς θύρας καὶ ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτι μυστηριώδης τις δύναμις μετεβίβασε τότε τὸν ἀσπασμὸν τῆς λατρείας, καὶ κατέθετο πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ παναγίου μάρτυρος ὡς μίαν ἔτι προσφορὰν ταπεινὴν ἐνὸς τέκνου τῶν στεναγμῶν του.

Καὶ ἔκλαυσα πολὺ.

..

Καὶ οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὴν προσευχὴν ταύτην, καὶ τὴν ἱεσίαν. Οὐδέποτε παρημέλησα τὸ προσκύνημά μου.

... Καὶ πῶς νὰ λησμονήσω, μειλίγιε προφήτα, τὸν ἀκάνθινόν σου στέφανον;

Πῶς νὰ μὴ λησμονήσω τὸ οὐράνιον κάλλος σου, ὃ κρεμασμένη φιλοσοφία τοῦ παραδείσου;

... ὦ! πῶς νὰ λησμονήσω; ...

Ἄλκυων

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΩΝ

[Συνέχεια καὶ τέλος]

Ὁ ἐπιτάφιος λόγος τοῦ Περικλέους ὃν μᾶς διέσωσεν ὁ Θεουκιδίδης εἶνε οὐ μόνον ἀριστοτέχνημα, ἀλλ' ἴσως ἀριστοτεχνημάτων στεφάνωμα. Τὸν λόγον τοῦτον βεβαίως ὀλίγοι τῶν σημερινῶν καὶ ἐνοοῦσι καὶ αἰσθάνονται, διότι ἡ γλῶσσα ἐν ἡ ἀπηγγέλη καὶ ἐν ἡ διεσώθη δὲν εἶνε σημερινὴ καὶ κατ' ἀκολουθίαν προσιτῆ, πολλῶν δὲ μᾶλλον τὰ ἦθη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἅτινα ἀπαιτοῦσι γνώσιν τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου τῶν Ἀθηναίων βίου. Ἄλλὰ τάχα τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦτο καθ' ἡν ἐποχὴν ἀπηγγέλη καὶ καθ' ἡν ἐγράφη μόνον ἡ ἀριστοκρατία τῶν πνευμάτων τῶν τότε χρόνων κατενόησε, οἱ δὲ πολλοὶ ἀκούσαντες τὸν Περικλῆ ἀπεσύροντο τοῦ Κεραμεικοῦ ἄνευ τινὸς ἐφοδίου; Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ παραδεχθῇ τις τὴν παράξενον ταύτην μερικότητα εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν κατανόησιν πράγματος ὑπὸ ὀλίγων, προκειμένου περὶ

ἔργου ὅπερ οἱ αἰῶνες ἐθαύμασαν. Τάχα ὁ Περικλῆς ἀπαγγέλλων τὸν ἐπιτάφιον ἐκείνον ἀπέβλεψε μόνον εἰς τοὺς ὀλίγους, καὶ ἀπέκλεισε τὸ πολὺ πλῆθος, ἢ μᾶλλον ἀπέβλεψεν ὅπως πάντες ὡς ἐκ τῆς περιστάσεως αἰσθανθῶσι τὰ λεγόμενα; Ὁ Περικλῆς ὅπως καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν οὕτω καὶ ἐν τοῖς λόγοις προσεπάθει νὰ εἶνε ἀρεστὸς ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς τότε ἐποχῆς κατενόει κάλλιστα τὸν Περικλῆ ἀπαγγέλλοντα τὸ ἀριστοτέχνημα ἐκεῖνο. Ἀριστάμεθα πολὺ τῶν Περικλείων χρόνων, καὶ ἐν τῇ ἀποστάσει ταύτῃ πιθανὸν νὰ ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος περιστάσεις μαράνασαι πᾶν καλαισθησίας αἰσθημα, δὲν ἔπεται ὅμως ὅτι μία μαρμασμάδης περιπέτεια ἀπέσβεσε τέλεον καὶ αἰσθησιν καὶ ἀντίληψιν. Τὸ ὡραῖον οὐ μόνον ἦτο αἰσθητὸν, παρὰ τε τοῖς πολλοῖς ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ὀλίγοις, ἀλλὰ καὶ ἐθαυμάζετο. Εἰς τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, δὲν ἔσπευδον οἱ ὀλίγοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ ἀμα ἡλίω ἀνίσροντι καὶ ἐθαυμάζετο ὁ Παρθενὼν ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ παντός. Δὲν μᾶς διεσώθη παράδειγμα καθ' ὃ ἀστὸς τις εἶπε ποτὲ ἐξερχόμενος τοῦ θεάτρου ὅτι δὲν ἐνόησε τὴν Ἀντιγόνην, ἢ ὅτι δὲν ἀπέδωκεν εἰς τοῦτον ἰλαρότητα οἱ Βάτραχοι τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἀποτυχίας ἔργων ἀναγράφει πολλὰς ἡ ἑλληνικὴ γραμματολογία, ἀλλ' ἀνοησίας οὐδαμῶς συνητήσαμεν.

Τὸ ὡραῖον, εἶνε ὡραῖον ὅταν εἶνε ἡ ὅταν φαίνεται τοιοῦτον. Ἄλλ' ἵνα τοιοῦτο ῥηθῇ δὲν πρέπει νὰ φέρῃ ὡς ἐγγύθιον ὅτι τοιοῦτον εἶνε ἐπειδὴ κατενοήθη μόνον ὑπὸ ὀρισμένου ἀριθμοῦ εἰδότην· τὸ ὡραῖον δὲν δύναται νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ὡραιότητά του ἐκ τῶν πολλῶν. Τὸ ἐν τῇ τέχνῃ ὡραῖον καὶ ὑπὸ τῶν ἀλόγων εἰσέτι εἶνε αἰσθητὸν. Ὁ ἵππος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔχρημέτισε πρὸ τῆς εἰκόνας τοῦ κυρίου του τὴν γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀπελλοῦ, ἐκλαβὼν ταύτην ὡς αὐτὸν τοῦτον τὸν κύριόν του τὸν διὰ τέχνης ἀρίστως ἀπεικονισθέντα καὶ ἡ λύρα τοῦ Ὀρφείου συνήρπαζε τῶν ζώων τὰ ἀλογώτερα. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ ἦτο ἐποχὴ καθ' ἡν τὰ πνεύματα ἦσαν ἀκόμη ἐσκοτισμένα ἐκ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων καὶ τόσαι θρησκευτικαὶ προλήψεις ἐρριζωμέναι ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχαίων λαῶν, ἀπέτέλουν θρησκευτικὸν τι πανδαιμόνιον ἄνευ ὀρισμένου τινὸς σκοποῦ, τοῦ σκοποῦ αἰφνης τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἡν ὁ Χριστὸς ἀπέβλεπε. Ὁ Χριστὸς ὡς δύναμις καὶ νοῦς καὶ πνεῦμα ἰδρυτῆς τοῦ φιλοσοφικότερου τῶν θρησκευμάτων ὅπερ ἐδραίωσε διὰ διδασκαλίας ὑψηλῆς καὶ αἰσθητικῶν ὑποθηκῶν, δὲν ἀπέβλεψε βεβαίως εἰς τὸ νὰ κατανοηθῇ τὸ φιλοσοφικὸν τοῦτο σύστημα ὑπὸ σοφῶν καὶ λογάδων τῆς τότε ἐποχῆς, ἀλλ' εἰργάζετο πάση δυνάμει καὶ θυσίᾳ ὅπως ριζώσῃ τὸ σύστημα τοῦτο εἰς τὸν λαὸν ἀνεξαρτήτως σοφίας καὶ ἀσοφίας. Τὸν μέγαν ἐκείνον διδάσκαλον κηρύσσοντα καὶ ἀναπτύσσοντα καὶ διδάσκοντα ἤκουε κατὰ τὰς ῥήσεις τοῦ Εὐαγγελίου ὄχι οὐλοὺς ἠκολούθη δὲ καὶ ὄχι οὐλοὺς. Εἰς οὐδένα τῶν τοῦ ὄχλου ἠδυνάτο ποτε ὁ Χριστὸς νὰ εἴπῃ «τὸ σύστημά μου εἶνε μόνον διὰ τοὺς ὀλίγους ὅσοι δύναται τοῦτο νὰ κατανοήσωσιν» ἀλλ' ἐν τοῖς ὀλίγοις συνωστιζέτο καὶ ὄχι οὐλοὺς ὅστις καὶ ἤκουε καὶ ἐδιδάσκετο. Ὁ ὄχλος ἐκείνος τάχα δὲν ἐφωτίζετο ὑπὸ τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐκείνου συστήματος, δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ, τὸν μετὰ ταῦτα φθόγγον τῶν Ἀποστόλων ὅστις εἰς πᾶσαν ἐξῆλθε τὴν γῆν; Καὶ ὅμως ἀμφιβάλλομεν ἂν δύναμεθα νὰ ἐπιδειξώμεν παρόμοιον ἔργον ἀριστοτέχνημα τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν λοιπὸν καὶ πάλιν παραδεχθῶμεν ὅτι τὰ ἄριστα τῶν ἔργων, τὰ ἄριστα μόνον τῶν πνευμάτων δύναται νὰ κατανοήσῃ, τότε πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Χριστὸς

εργάζεται αποκλειστικώς διὰ τούς ἀρίστους ὡς δυναμένους τοῦτον νὰ κατανοήσῃσι. Ἄλλὰ τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τοῦ Χριστοῦ δὲν ἦτο. Τὰ πλήθη ἄτινα ἔστυρον ὀπισθεν τοῦ ὀπισθεν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄτινα σημειώτερον ὅπως ἀκολουθῶσι τοῦτον τὸν ἐνόησαν, τὸν ἠσθάνοντο, τὰ πλήθη ταῦτα δὲν ἀπετελοῦντο ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ σοφῶν καὶ λογάδων, ἀλλὰ πολὺν περισσότερο ἐκ τῶν τοῦ ὄχλου. Κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνων οἵτινες κρίνουσιν ὅτι μόνον οἱ λογάδες δύνανται ἐν ἔργον ἀρίστον νὰ κατανοήσῃσι καὶ τοιοῦτο νὰ κατονομάσῃσιν, ἢ ψυχὴ δὲν δύναται νὰ ὑψωθῇ ἄλλως πως, ἢ μὴ εἶνε σοφοῦ τινος ψυχῆ. Ἄλλὰ τάχα ἐν δῶμα, ἐν ἔργον, μία ἀπὸ σκηναῖς διδασκαλίαι, προτιθεῖται νὰ διδάξῃ μόνον τοὺς σοφοῦς καὶ λογίους καὶ νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς ἄλλους; Ὅπως κριθῆ τὸ ἀπὸ σκηναῖς ἔργον ὡς ἀριστοῦργημα πρέπει κατὰ τὴν ἐσφαλμένην τινῶν θεωρίαν νὰ κατανοηθῇ ὑπὸ τῶν ὀλίγων καὶ εἰς τοῦτο ἴσως πρέπει νὰ ἀποβλέψῃ ἅπαντα ἢ προσοχὴ τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ τότε ὁ λοιπὸς ἐν τῷ θεάτρῳ κόσμος θὰ μείνῃ ἀδίδακτος; Καὶ τότε τίς ἢ ὠφέλεια καὶ τῆς σκηναῖς καὶ τοῦ συγγραφέως ἀκόμη; Οἱ σοφοὶ καὶ οἱ λόγοι ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ γράψωσι καὶ βεβαίως δὲν γράφουσι δι' ἑαυτοὺς, ἀλλὰ γράφουσι ἀποβλέποντες εἰς τινὰ σκοπὸν ὅτε μὲν ὅπως διδάξωσιν, ὅτε δὲ ὅπως φέρωσιν εἰς φῶς ἄγνωστα, ὅτε δ' ὅπως ἐνθουσιάζωσιν ἄλλ' ὅπως ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ, τί ἄλλο πρέπει νὰ εἶνε εἰμὴ καταληπτοί; Ἔργον οἰοῦν ὅτι συγγραφεῖς, εἶνε νὰ διδάξῃ, νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς ἀπλουστεροὺς οὐχὶ δὲ νὰ καθιστῶ ἀπροσπέλαστα τὰ γραφόμενά του εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ νὰ κομπάζῃ λέγων «πήγαίνοι νὰ γίνης λόγιος πρῶτα καὶ ὕστερα ἔλα νὰ μὲ ἐνοήσῃς» ἀλλ' ὅταν καὶ ἐκεῖνος γίνῃ λόγιος διὰ νὰ σὰς ἐνοήσῃ, τότε γράφει καὶ ἴσως προβάλλει καὶ ἄλλην τινὰ θεωρίαν ἀντιλήψεως. Τεχνικρῶς βεβαίως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε ἅπαντες, ἀλλὰ τί τὸ ὑψὸν τὴν ψυχῆν, τί τὸ θέλγον, τί τὸ μαγεῦον, τί τὸ συναρπάζον σπανίως κατ' ἑμὲ ἀποκρύπτεται καὶ οὕτε πρέπει νὰ ἀποκρύπτεται. Ἡ Νόρμα τοῦ Βελλίνη εἶνε ἐν τέχνῃ ἀριστοῦργημα, μία τῆς μουσικῆς γραμματικῆς τὸ ἔργον τοῦτο μόνον κατενόηθη ὑπὸ τῶν ὀλίγων λογάδων καὶ δὲν ἀναζητεῖται τοσάκις ὑπὸ τῶν πολλῶν οἵτινες ὄχι μόνον τὸ κατενόησαν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ κατενόησαν; ἢ μήπως ἐκλαϊκευθὲν παύει νὰ εἶνε ἀριστοῦργημα; Ἐπειδὴ ὁ «Κοιρανὸς τῆς Σιδύλλης» τοῦ Ροσίνη καὶ ἡ Λονκία τοῦ Δονιζέτη καὶ ὁ Ριγολέττος τοῦ Βέρδη κατέθελξαν καὶ κατέγραψαν καὶ ὀλίγους καὶ πολλοὺς καὶ εἶνε καὶ τῶν πολλῶν ὅπως καὶ τῶν ὀλίγων κτήματα παύουσι νὰ εἶνε ἀριστοῦργημα; Τὴν τοιαύτην γνώμην καθ' ἡμᾶς ἐκεῖνοι μόνον δύνανται νὰ ἐκφέρωσιν ὅσοι γράφοντες ἀσυναρτήτους τινὰς μετρίοτητας, αἰτίνες βεβαίως ὡς τοιαῦται δὲν ἀναζητοῦνται οὔτε κατανοοῦνται, ὅσυχρονται ὀπισθεν τοῦ «Δὲν ἠμπορεῖς νὰ μὲ ἐνοήσῃς». Ἐν τῷ ἡθικῷ κόσμῳ μία γενναία ὑπερ τινος-κοινοφελούς εἶτε ἀγαθοῦ ἔργου δωρεᾶ, ἐνθουσιάζει καὶ ἐξυψώνει τὴν ψυχὴν τὸσφ τοῦ μικροῦ ὅσφ καὶ τοῦ μεγάλου, ἀδυνατεῖ νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦτο τὸ ἔργον δηλαδὴ τῆς ἀγαθῆς δωρεᾶς, δὲν εἶνε ἀγαθόν. Ὅπως καὶ ἐν τῷ ἡθικῷ κόσμῳ τὸ καλὸν διεγείρει πᾶσαν ψυχῆν, οὕτω καὶ ἐν τῷ συγκεκριμένῳ τὸ καλὸν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ἐνθουσιάζῃ καὶ τὸ ἀρίστον νὰ μὴ συναρπάζῃ. Φέρωμεν ἤδη καὶ ἐν τελευταίον παράδειγμα. Ἡ *Φαρμακωμένη* τοῦ Σολωμοῦ βεβαίως εἶνε ἀριστοῦργημα. Πόσα στόματα ἀπὸ ἐκείνων τῶν χρόνων τοῦ Σολωμοῦ μέχρι σήμερα δὲν ἐπαναλαμβάνουσι.

Τὰ τραγῳδία μου τῶλεγεσ ὅλα;

Ἡ *φαρμακωμένη* εἶχεν ἀνάγκην λογάδων καὶ λογίων ἀνδρῶν ὅπως κατανοηθῇ καὶ ἐντυπωθῇ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ γίνῃ αἰσθητῆ εἰς τὴν καρδίαν; Ὅχι βεβαίως ἀλλ' ἢ

φαρμακωμένη εἶνε ἀριστοῦργημα καὶ ὡς τοιοῦτον δὲν ἐσταμάτησε μόνον εἰς τὸν ὠρισμένον ἐκεῖνον κύκλον ἐν ᾧ θέλουσι τινὲς νὰ περικλείωσι τὰ ἀριστοῦργήματα.

Ἐκ τῶν παραδειγμάτων τούτων παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ὄντως ἀριστοῦργήματα εἶτε ἐν τῇ τέχνῃ, εἶτε καὶ ἐν τῇ λόγῳ δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην Ἀριαδνεῖου τινὸς μίτου ὅπως ἀναγνωρισθῶσι. Τὰς φιλοσοφικὰς καὶ μεταφυσικὰς καὶ φιλολογικὰς μελέτας βεβαίως οἱ πολλοὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐνοήσῃσι διότι αἱ τοιαῦται προσκαπιτοῦσι γνώσιν συστημάτων καὶ συστηματικῆν τινὰ παιδείαν. Ἄλλὰ τὴν ἀντίληψιν ἐνὸς πράξιμος ἀνεξήγητος.

Ἐπι τελοῦς ἔαν ἤμην ὀπαδὸς τῆς θεωρίας ἐκείνων οἵτινες θέλουσιν ἀριστοῦργήματα μόνον ὅσα οἱ λογάδες κατανοοῦν, ἰδοῦ τί θὰ ἔκαμνον, θὰ ἔγραφον τὸ τερατώδες τῶν ἔργων καὶ θὰ ἀνεγίνωσκον τοῦτο εἰς τινὰ δεισιδαιμονίαν εἶτε φίλον μου εἶτε γνωστόν καὶ ἂν ἔβλεπον τοῦτον μορφαζόντα ἐπὶ τῇ τερατῳδίᾳ ταύτῃ συγγραφῆ εὐκόλως θὰ τῷ ἔλεγον. «Ἦσῆσε γὰρ μοι ὡς βλέπω δὲν δύνασαι νὰ ἐνοήσῃς τὸ ἔργον μου» καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ ἔργον μου θὰ ἦτο ἀριστοῦργημα.

Γεώρ. Δ. Μάνεσης.

ΠΕΡΙ ΚΟΧΥΛΙΔΟΣ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ (COCHYLIS AMBIGUILLA)

Βιολογία.

Ὅτι συμβαίνει διὰ τὴν μεταξοσκώληκα κτλ. συμβαίνει καὶ διὰ τὴν Κοχυλίδα τῆς ἀμπέλου· τοῦτέστι τὸ ἐντομον αὐτῆς ἐξέρχεται ἀπὸ ὠόν. Ζῆ περίπου ἓνα μῆνα ἢ κατ' ἔλαττον, ὅταν δὲ ἀναπτυχθῇ τελείως ἔχει μῆκος ἐνὸς καὶ ἡμίσεος περίπου ἑκατοστομέτρου. Κατόπιν σχηματίζει εἰδὸς τι βομβυκίου, ἔνθα μεταμορφοῦται κατὰ πρῶτον εἰς χρυσαλλίδα καὶ ἔπειτα εἰς μικρὰν ψυχῆν, ἥτις μετὰ τῶν περὶ γων ὑπερβαίνει ὀλίγον τὸ μῆκος ἑκατοστομέτρου. Διακρίνομεν δύο εἶδη, τὴν *Cochylis ambiguilla* καὶ τὴν *Eudemis botrana*.

Ἐχει κυρίως δύο γενεάς.

Ἡ τῆς ἀνοιξέως ἀποτελεῖ τὴν πρώτην, ἥτις προέρχεται ἀπὸ ὀψοκίαν, λαβοῦσαν χώραν κατὰ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἢ ἀρχὰς Μαΐου. Τῆς γενεᾶς ταύτης αἱ κάμπαι συναθροίζονται ἐπὶ τῶν τρυφερῶν τῆς ἀμπέλου βοτρυῶν κατατρῶγουσι καὶ καταστρέφουσι ἄνη καὶ μπουμπούκια.

Μετὰ ταῦτα καταφεύγουσιν ὑπὸ τὸν φλοιὸν τῆς ἀμπέλου ἢ γενικῶς εἰς πλησίον κατάλληλον κρύπτῃν, ἔνθα μεταμορφοῦνται εἰς χρυσαλλίδας. Μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ῥαγῶν αἱ εἰρημένα χρυσαλλίδες, μεταμορφωμέναί πλέον εἰς ψυχάς, σπεύδουν ὅπως θέσωσιν ἐπὶ αὐτῶν τὰ ὠά των. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀρχεται ἡ δευτέρα γενεά, ἡ θερινή, δηλονότι, τῆς ὁποίας αἱ κάμπαι εἰσέρχονται εἰς τὰς ῥάγας μένον ἐκεῖ διαρκῶς μέχρι τοῦ τρυγητοῦ καταγεγραμμέναι τὴν καταστροφὴν τῶν σταφυλῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ τρυγητοῦ ἐγκαταλείπουσι τὰς σταφυλάς ἀναζητοῦσαι κρησφύγετα ὑπὸ τὸν φλοιὸν τῆς ἀμπέλου, τὰς ῥωγμάς τῶν στηριγμάτων αὐτῆς, τοὺς κλάμους κτλ. ὅπου μεταμορφοῦνται εἰς χρυσαλλίδας διέρχονται ὁλόκληρον τὸν χειμῶνα μέχρι τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε γίνονται ψυχὰι, αἰτίνες εἶνε αἱ θέτουσαι τὰ ὠά των πρὸ τῆς ἀνήσεως, ὡς διελεθομεν ἤδη. Τοιοῦτος εἶνε ὁ βιολογικὸς κύκλος τοῦ ἐντόμου τῆς Κοχυλίδος.

Τρόπος καταπολεμίδεως.

Δύναται τις νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐντόμου τοῦτου, κατὰ τὸν χειμῶνα, ὅτε εὐρίσκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς χρυσαλλίδος, ὑπὸ τὸν φλοιὸν τῆς ἀμπέλου, ἢ κατὰ τὴν ἀνοιξιν ἐπὶ τῶν ἀνθούτων βοτρυῶν, ἢ καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ ψυχὰι προσπαθοῦν νὰ θέσωσι τὰ ὠά των ἐπὶ τῶν κλημάτων.

Ἡ πρώτη μέθοδος ὀνομάζεται χειμερινή ἢ δευτέρα δι' ἐντομοκτόνων καὶ ἡ τρίτη δι' ἐκδιώξεως. Αἱ μέθοδοι αὗται, ἔαν ἐφαρμοσθῶσι καλῶς, δίδουν κάλλιστα ἀποτελέσματα καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐκδιώξεως. Ἀρχόμεθα ἐκ τῆς χειμερινῆς. Δι' αὐτῆς ὑποδεικνύεται, ἵνα ἐκφλοιοῦνται τὰ κούρβουλα καὶ καθαρίζωνται καλῶς ἢ φουρκαῖ τῆς ἀμπέλου. Ἡ ἐκφλοιοῦσις ἐκτελεῖται διὰ τοῦ χαλυβδίνου χειροκτιοῦ Sabaté. Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦτου οἱ πάσσαλοι τῶν κλημάτων καὶ οἱ κορμοὶ τῶν τυχόν ἐν τῇ ἀμπέλῳ δένδρων, χριόνται δι' ἰσχυροῦ ἐντομοκτόνου, ὅπως ἡ πιττελείνη, εἰς ἀνάλογον 5 ὄρο κτλ. Ὄταν αἱ κάμπαι εὐρίσκωνται ἐπὶ τῶν βοτρυῶν, μὴ εἰσέτι ἠνθισμένον, δυνάμεθα νὰ τὰς καταστρέψωμεν συνθλιβόντες αὐτὰς διὰ τῶν δακτύλων ἢ διὰ μικρᾶς λαβίδος. Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν ἀπαιτεῖ πολὺν χρόνον, ὅσον δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, ἔαν ἔχουν πείραν τινὰ, δύνανται νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτὴν ταχέως καὶ οἰκονομικῶς. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην προτείνεται ὑπὸ τινῶν ἢ χρησίων ἐντομοκτόνων καὶ ἰδίως τοῦ σάπωνος, ἀλλ' ἵνα ἐπιτευθῇ καλὸν ἀποτέλεσμα πρέπει τὸ ἐντομοκτόνον, ὅπερ εἶνε ὑγρόν, νὰ ῥίπτεται δι' ἀντίλας, ἢ ὁ σωλὴν νὰ διευθύνεται πλησιέστατα πρὸς ἐκάστην κάμπην. Ἐντεῦθεν ἐννοεῖται, ὅτι καλλίτερον καὶ ταχύτερον τοῦ τρόπου τοῦτου εἶνε νὰ συνθλιβῶνται αἱ κάμπαι διὰ τῶν δακτύλων. Βρέχων τις τοὺς βότρες διὰ διαλύσεως σάπωνος, νομίζει ὅτι αἱ κάμπαι ἀποθνήσκουν, ἐν ᾧ ἐπιτυγχάνει μέτριον ἀποτέλεσμα.

[Ἐπίεται συνέχεια]

Ἀλέξ. Ν. Γεωργακόπουλος

Γεωπόνος τοῦ Ἐρμηβείου Ἀθήρων.

LORENZO STECCHETTI

Τὸ βλέπω κι' ἐγὼ πὼς εἶνε μεγάλο τόλμημα νὰ θέλω νὰ βγάλω στὸ φῶς μίαν ἐργασία νεανική ἀκόμη ποῦ ἔγινε σὲ ὥρες ποιητικοῦ ὄργασμοῦ.

Ἄλλ' ἄφοῦ ἔτυχε νὰ τὰ διαβάσω σὲ μερικὸς φίλους καὶ νὰ τοὺς ἀρέσουν, γι' αὐτὸ ἐσυμφώνησα μὲ τὴν γνώμη τους νὰ τὰ παρουσιάσω καὶ στὸ κοινὸν μὲ τὴν παράκλησιν νὰ κριθοῦν μὲ τὴν μεγαλειότερη ἐπιείκεια.

Καὶ ὅποιος βέβαια ἐδιάβασε στὸ πρωτότυπο τὸν Στεκκέττην—καὶ σ' αὐτὸν περισσότερο ἀπευθύνεται ὁ σύντομος πρόλογός μου—θὰ ξέρῃ βέβαια πόσες δυσκολίες ἀπαντᾶ ἢ μετάφρασι τέτοιων ἔργων.

Πολλὲς φορὲς ἀναγκάσθηκα νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὸ κείμενο ἀπελπισμένος γιὰ νὰ μὴ καταστρέψω τὸ κάλλος μιᾶς ὡραίας ιδέας.

Ἐδιάλεξα τὰ καλλίτερα καὶ γενικώτερα στὴ μορφῇ τραγῳδία τοῦ Ἰταλοῦ ποιητῆ, γιὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐκεῖνος ποῦ ἔχει τὸ δυστύχημα νὰ μὴ γνωρίζῃ τὴ γλῶσσαν τῆς μουσικῆς μίαν ιδέα γιὰ τὸν Στεκκέττην.

Ἄλλὰ πόσο σκιάζομαι μήπως ἡ ἀτεχνία μου σβύσῃ μερικὰ μπριλάντια τοῦ μεγάλου ποιητῆ καὶ πέσουν σὲ

(1) Πωλεῖται ἐν Padova παρὰ τῷ κ. Α. Petrobelli Σας.

βάρος του κατηγορεῖς ποῦ θὰ τὰς ἀξίζα μόναχος ἐγὼ. Στὰ λίγα μου αὐτὰ λόγια δὲν σκεπτοῦ νὰ προσθέσω καὶ βιογραφία τοῦ ποιητῆ μου, γιὰτὶ αὐτὴ τῆ δουλειᾶ ἔκαμα μιά φορά ἄλλοῦ (*Ὀλύμπια* Ἀρ. 46-47). Καὶ φθάνει πιστεύω νὰ πῶ ὅτι ὁ Στεκκέττης ἔβγαλε μόναχος δύο μικροὺς τόμους τραγῳδία καὶ ἔπειτα δὲν ξανάγραψε ἄλλα, γιὰτὶ εἶχε φαίνεται τὴ βεβαιότητα, ὅτι φθάνουν αὐτὰ γιὰ νὰ τὸν κάνουν μεγάλο. Στὸ ὄρος του καὶ τὲς ιδέες του εἶνε τόσο πρωτότυπος καὶ τόσο μάγος, ὡστε καταντᾶ κάποτε ἀδύνατη ἢ μετάφρασί του. Ἄλλ' ὅμως μ' ὅλα ταῦτα ἐτόλμησα νὰ βάλω χέρι σὲ μερικὰ του τραγῳδία καὶ νὰ ποῦ σὰς τὰ παρουσιάσω σήμερα δειλὰ δειλὰ, μὲ τὴν παράκλησιν νὰ λάβουν προκαταβολικῶς τὴν ἐπιείκειά σας.

1

Μοῦ φεύγει ὁ νοῦς καὶ εἴμ' ἄρρωσθημένος, ὁ πυρετός στές φλέβες μέσ' ἀνάδει, εἴμαι χλωμός, πολὺ ἀδυνατισμένος, ἀλλ' ὅταν σὲ σκεφθῶ ὁ πόνος παύει.

Ἄλλ' ὅταν σὲ σκεφθῶ ὁ πόνος σβένει κι' ἡ ἐλπίδα στὴν καρδίᾳ πάλι ἀνεβαίνει.

Γιὰ νὰ μὴν πάσχω θέλω ν' ἀποθάνω ἀλλ' ὅταν σὲ σκεφθῶ θέλω νὰ γίνω.

2

Ὅταν θεὸς νῦσαι γρηὶ καὶ θὰ διαβάξης μετ' τὴ φωνιά τοὺς στίχους αὐτοὺς μόνη θὰ ξαναϊδίης νόθοῦν στὸ νοῦ σου πάλι οἱ περασμένοι χρόνοι.

Θὰ γύρης τὸ κεφάλι μετ' τὰ στῆθη σὺν θυμηθῆς τὴν περασμένη νεότητι καὶ θὰ σκεφθῆς κι' ἐμένα ποῦ θὰ κρῖδον τῆς γῆς τὰ μαῦρα σκόττι.

Καὶ θὰ θαρροῖς πὼς μέσα στὸν ἀγέρα θεν' ἀκοῦς μιά φωνή μισοσβυμένη καὶ θὰ θαρροῖς π' ἀκοῦς σὺν περιγέλω μίαν εἰρωνεία θλιμένην.

Καὶ θὰ σοῦ πῆ ἡ φωνή: — Μὰ δὲν θυμάσαι, μὰ δὲν θυμάσαι πλειά, γαλανομάτα, τὰ ὀλόχρυστα μαλλιά σου τὰ χυμένα στὰ στῆθη σου τ' ἀφράτα:

Πόσο τὰ χρόνια σ' ἀλλάξαν! Ὁ πόσο σ' ἀλλάξαν στὴ διαβά τῇ μορφῇ σου! Ποῦνε λοιπὸν τὰ ὀλόξανθα μαλλιά σου κι' οἱ φλογεροὶ θυμοὶ σου:

Μετ' τὴ φωνιά τὰ πεθαμμένα χρόνια μόνη θρυνεῖς κι' ἐγὼ στὸ μνήμα μένω, καὶ κλαίω πικρὰ... Τρέξε λοιπὸν σιμά μου, εἰδὼ σὲ περιμένο.

Τρέξε μὲ μιὰς κι' ἂν ἴσως ψεύτρα ἐλπίδα μὰς γέλασε μαζὺ στὴ γῆ νὰ ζήσουμε, θενά ἐνοθοῦμε μετ' τὸ μνήμα. Τρέξε ἀντήμα νὰ σιπίσουμε.

3

Ένα όργανο στο δρόμο κάτω παίζει
κι' είν' ανοιχτό το παραθύρι ακόμα
βραδυάει κι' άφ' τούς κάμπους άνεβαίνει
του φθινοπώρου ή μυρωδιά στο στόμα.

Τα πόδια γιατί τρέμουνε δέν ξέρω,
γιατί τα μάτια μου είνε δακρυσμένα.

κι' έγυρα το κεφάλι γιά να φέρω
στο νοῦ μου εδὲ πού ζῆς μακριά από μένα.

4

Γονατιστός στά πόδια της με πληγωμένα στήθη
ζητούσα να με γιάνη,
και μιὰ κορδέλα δένοντας με γέλιο μ' άπεκρίθη:
—Κύτταξε πώς μου πιάνει.

Μιάν άλλη μέρα έτρεξα ξοπίσω σ' άλλα κάλλη
να βρω την ευτυχία,
κι' εκείνη τότες μ' έκραξε, μ' άνοιξε την άγκάλη,
από ζηλοτυπία.

Κ. Καίροφίλας.

Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΝΕΡΑΪΔΑΣ

Η νύξ θα έπέλθη μετ' όλίγον επί της νήσου Άτσιλ,
της μεγάλης αυτής χώρας, προς δυσμάς της Ιρλανδίας,
ή όποια τελευταία από όλας χαιρετίζεται με τον δύοντα
ήλιον. Είς τον δροσερόν άέρα άκούεται ή μακρυνή βοή
της θαλάσσης, ή όποια περιλούει την άκτὴν με τ' άφρι-
σμένα της κύματα. Επί της πλατείας του χωρίου άν-
δρες με πλατύγυρα καπέλλα, γυναίκες με κόκκινα φου-
στάνια και με τες μπέρτες άνερισμένες επί των ώμων
περιστοιχίζουν ένα τραγουδιστήν, του όποιου το βιολί εκ-
βάλλει θρηνώδεις φθόγγους. Είνε ο Τζών Οδέλλο, μικρόν
γερόντιον, κωφόν και κεκλιμένον υπό το βάρος των έτων.
Το πρόσωπόν του είνε γεμάτο ρυτίδας και το περιβάλλει,
μακριά λευκή κόμη, πίπτουσα επί των ώμων. Ηρέμα,
θλιβερά, ψαύει το δοξάρι του τας χορδάς, μεθ' ο ή φωνή
του εξέρχεται θαλερά άκόμη και οι παριστάμενοι επανα-
λαμβάνουσι τας έπωδους των άσμάτων του. Τα τρα-
γουδία των Ιρλανδών ψαράδων είνε άργά και περιλυπα-
νά φέρουν περι κορασίων, των όποιων οι μνηστήρες έναυ-
άγησαν, περι γυναικῶν αι όποια: αποχαιρετίζουν τους συ-
ζύγους των τους όποιους δέν θα επανίδουν πλέον, ή περι
γονέων εξοριζομένων εις την Άμερικην.

— Έλα, τραγουδιστή, πές κανένα άλλο τραγουδι,
είπεν αϊφνης μετά τινα σιωπήν κάποιος περιηγητής εκ
των παρισταμένων, με το όδοιπορικόν κασκέτο του, και
τα χέρια 'ς τες τσέπες. Πές μας και κανένα χαρούμενο
τραγουδι.

— Χαρούμενο; ήρώτησεν ο γέρον άοιδός.

— Ναί, κανένα τραγουδι από 'κεινα που ξέρεις για
τα παιδιά που γυρνούν από το ψάρεμα ή κανένα άλλο
από κείνα που λές όταν περπατάς μπροστά σε ξεφάν-
τωμα άρραβωνιασμένων.

Οι άνδρες και αι γυναίκες έβλεπον περιέργως τον νεο-
φερμένον ξένον. Επί τελους ο Τζών Οδέλο άπήντησε με
φωνήν ασθενή:

— Τέτοια τραγουδία δε μου έχει μαθημένα ή βασι-
λισσά μου ή Μαίρη!

Και ήρχισε πάλιν τα θλιβερά του τραγουδία. Ο ξέ-
νος περιηγητής εξήτησε να μάθη την ιστορίαν της βασι-
λισσας Μαίρης και ένας εκ των παρισταμένων τῶν την
διηγήθη.

Μίαν νύκτα Χριστουγέννων ο Τζών Οδέλλο, νέος και
γεμάτος χαρά, επέστρεψε από ένα ξενύχτι εις ένα μα-
κρυνό χάνι. Εκεί ειχεν όμιλήσει για νεράιδες, αλλά με
προσοχήν, με σεβασμόν, διότι όλοι ήξευραν πόσον είνε
εύκολον να τας προσβάλλη κανείς, ο δε Τζών ο όποιος
έτρεχεν ήδη από τότε τας νύκτας για να τραγουδή εις
τά χωριά, το ήξευρεν αυτό το πράγμα καλλίτερ' από
κάθε άλλον. Όταν ο άνεμος εις τον δρόμον του έστρο-
βίλιζε τα χορταράκια και τα φύλλα, έγνωρίζεν ότι αυτό
έγινετο επειδή ή νεράιδες έχόρευαν κύκλω και ποτέ δέν
παρέλειπε να βγάξη το καπέλλο του και να λέγη: «Ο
Θεός να σάς εύλογήση!».

Μίαν φοράν ειχε συναντήσει τον Πουκά, τον θαλασ-
σινόν ίππον, που βλέπουν να τρέχη επί της άκτῆς κατά
τας αιθρίας νύκτας και μέσα εις τα κύματα της θαλάσ-
σης, ειδη να παίζουν αι σειρήνες Μέρου.

Εβάδιζε τραγουδών σιγά κῆτι άλλοκότους στίχους.
Ο δρόμος ήπλώνετο άπεραντος εμπρός του, και ή βαθειά
σιγή της έξοχής έφαινετο ως βαρύνουσα τους ώμους του.
Ητο ή ώρα εκείνη της νυκτός, καθ' ήν τίποτε δέν κι-
νεϊται εκτός των φασμάτων εις τα κοιμητήρια, καθ' ήν
όλαι αι θύραι είνε κλεισταί, εκτός των θυρών των τάφων.
Κανέν φως δέν λάμπει, εκτός του τρέμοντος φωτός των
αστέρων και των φωσφορίζουσών άτμίδων ένθεν κῆκειθεν
της όδου. Περιεπάτει με φαϊδρόν και άμέριμον βήμα,
έξακολουθών να σιγοτραγουδή.

Αϊφνης εις έν μέρος όπου ή όδός αρχίζει να άνεβαίνει,
σεδόν μιάν λεύγαν προ του Σλίθεμουρ παρετήρησε ένα
φως να τρέχη επί του έδάφους. Δέν ήτο άτμής φωσφορί-
ζουσα, ούτε σελήνης ήτο φως, και ο Τζών ήννόησεν ότι
έμελλε να ίδη νεράϊδαν. Έκαμεν εύλαβώς τον σταυρόν
του και ψιθυρίζων διαφόρους προσευχάς εξηκολούθησε τον
δρόμον του.

Αϊφνης εις δέκα βημάτων απόστασιν, επάνω εις μιάν
προεξοχήν του έδάφους σκεπασμένην από ρόδα του άγρου,
ένεφανίσθη μιá γυναίκα. Είχε το πρόσωπον μακρουλόν,
λευκότατον, ωραία μάτια, γλυκείαν φωνήν και φόρεμα
άρχαϊκόν. Κατά τας περιγραφάς που ειχαν κάμει εις τον
Τζών, άνεγνώρισε την αιθερίαν νύμφην και άποκαλυφθείς
υπεκλίθη και είπε: «Ο Θεός να εύλογήση την βασι-
λισσαν Μαίρην!»

— Τζών, του λέγει τότε εκείνη με άγγελικόν μειδί-
αμα, σύ είσαι καλός φίλος των νεράιδων και θέλω να σου
κάμω ένα δώρον. Ημπορώ να σου δώσω ή πλουτή ή έ-
ρωτα. Τι θέλεις από τα δύο;

Ο μουσικός εκπλαγείς, αλλά και μη φοβηθείς καθό-
λου, δέν έβιάσθη ν' άπαντήσει.

Έκυτόταξε τα ωραία μάτια της βασιλισσας τα γα-
λανά ως την θάλασσαν και τα λαμπρά ώσαν διαμάν-
τια μόνον εις την φαεινήν ωχρότητα του προσώπου της.
Κάποιος Κινέζος ποιητής λέγει ότι κάθε άνθρωπος έχει
μέσα στην καρδιά του ένα όρμαθόν από αύγά του έρωτος
και ότι άρκεί έν βλέμμα γυναικός δια να εκκολάψη...

Ο Τζών άπήντησεν επί τελους:

— Θέλω... έρωτα!

Τότε ή βασιλισσα έπαυσε να μειδιῶ, έγινε σοβαρω-

τάτη, περιλυπος και του λέγει:

— Είσαι ποιητής τρελλός! Έχε για, δυστυχισμένε!

Και εξηφανίσθη ως πρωινός άτμός.

Ο Τζών Οδέλλο επανήλθε εις το χωριό, και από
τότε δέν έτραγουδῆσε πλέον χαρούμενα τραγουδία. Και
είτε φλογερά φυσῶ, είτε βιολί παίζει, πάντοτε κάμνει τες
καρδίες να κλαίν. Διότι εκείνην που αγαπῶ είνε από αυ-
τόν μακρύτερα από μιάν πεθαμένην... Είνε ή νεραίδα
ή Βασιλισσα Μαίρη!

[Εκ του Άγγλικού]

Λογος.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙ

Χριστέ κι' αν προσκυνούμε το σταυρό σου,
Πώς αναστήθης κι' αν πιστεύουμε,
'Απ' όλους τους Θεούς κι' απ' το Θεό σου
'Ανάστασι κι' άλλη γυρεύουμε!

'Ανάστασι, που δε θε να τρομάξη,
να βγαίνουν οι νεκροί απ' τα μνήματα,
'Ανάστασι, που γλύκα να σταλάξη
στά βάσανά μας και στα κρίματα.

'Ανάστασι μέσ', στης ζωής την πάλη,
που ο δουλευτής δόξα θα ντύνεται
κι' αυθάδης πλούσιος δε θε να προβάλλη
κι' αίμα στη γη πειά δε θα χύνεται.

Που αν θα ξανακατέβης, θα κυττάξης
σαν αδελφὸ να σε λατρεύουνε,
στη γη πολλούς μακάριους θε να κράξης
και σένα ακόμα αν δεν πιστεύουνε.

Πάνω σ' άγκάθια λόγους δε θα σπειρης
χαρῶς θα ψάλλης εύαγγέλιο
και το πολύ, πολύ, μπορεί να δείρης
κανένα βλάκα με φραγγέλιο!

Χρ. Βαρολέντης

ΤΡΕΛΛΗ ΑΓΑΠΗ

Ο έρωσ όταν είνε αλήθης, όταν αποβλέπει τον
γάμον, όσον και αν είνε τρελλός, είνε πάντα συγ-
χωρημένος, είνε ευγενής, ιερός, λατρευτός, όπως
θέλετε.

Όταν όμως είνε άσωτος και ζητεί να σπατα-
λήση όλον τον πλοῦτον του εις μιάν στιγμὴν, χω-
ρίς να λογαριάξη το μέλλον, τότε είνε έρωσ κτη-
νώδης, είνε καταστρεπτικός, είνε έρωσ έξω φρενῶν.
Τούλάχιστον σήμεραν κατά την εποχήν μας
δύναται να είπη τις ότι ισχύει τοῦτο.

Αῦριον αν αλλάξη ο βίος με καμμίαν μεγάλην
κοινωνικὴν επανάστασιν δύναται να μη παρατηρη-
ται τοῦτο.

Ο φοιτητής Α. έσπούδαζεν εις τας Αθήνας.

Από τον πατέρα του έλάμβανεν όλίγα χρημα-

τάκια κατά μήνα' και στενοχωρημένα τα ψευτο-
περνούσε εις ένα μικρό δωματιάκι το όποιον ειχεν
ένοικίαση από μιάν πτωχικὴν οικογένειαν.

Η οικοκυρά του ειχε κόρην δεκαεξαέτιδα αρ-
κετά νόστιμην, πτωχὴν μεν κατά την προίκα πλου-
σίαν όμως στης γλυκειῆς ματιῆς, και σπάταλην σε
γαργαλιστικά γέλοια και γαριεντίσματα.

Η μητέρα της, άχ, αυτές οι μητέρες πόσες φο-
ρές δέν είνε ή αιτία της καταστροφῆς των παιδιῶν
των, την ειχε πολύ χαϊδεμένην, δέν της έχαλούσε
ποτέ το γατήρι. Πολλές φορές έλεγε στη γειτό-
νισσα ότι δέν τη μέλλει και πολύ δια το κορίτσι
της, δέν έχει να φροντίση τόσο πολύ για προίκα.
— Όμορφη είνε και θα στραβώση κάπιοιεν. Άς τον
εύρη τον γαμβρό μονάχη της.

Ο φοιτητής ήτο καλός νέος, φρόνιμος και σο-
βαρός. Η νοικοκυρά του τον ειχε πλέον σαν παιδί
της.

Το κακόν όμως ήτο ότι συχνά ή ξανθούλα έπε-
ριποιείτο πολύ το δωματιάκι του και αυτό τον έ-
πειράζε κομματι στα νεύρα.

Αλλά δέν ήτο μόνον αυτό αυτή ή άπρόσεκτη
ξανθούλα λησμονούσε πολλές φορές εκεί μέσα ποτε
το κέντημά της, ποτε την δακτυλίθρα της, ποτε
την κορδέλα την τριανταφυλλιά που έδενε τα χρυ-
σαφένια της μαλλιά, και το όποιον τον νέον φοιτη-
την δέν τον έσκανδάλιζεν, αλλά μάλλον τον έκαμεν
να θυμῶνη τότε.

Ο φοιτητής ήτο καλός νέος, φρόνιμος και σο-
βαρός. Από όλα έπροφυλάσσετο μήπως την πάθη.
Μήπως έρωτευθῆ.

Το περισσότερο που τον ειχε πειράξη και το ό-
ποιον δέν ήδύνατο να λησμονήση ήτο μιá λεπτή
μυρωδιά που ειχεν αισθανθῆ μιάν ήμέραν έχων εις
τας χείρας του την κορδελίτσα των μαλλιών της
ξανθῆς που ειχε λησμονήση εκείνη στο τραπέζι
του. Τίποτε άλλο.

Ο καιρός έπερνούσεν.

Επέρασε το κλαψάρικο φθινόπωρο, ο κρύος χει-
μῶνας και ήλθεν ή γελαστή, ή γαργαλιστικὴ άνοι-
ξις, με τα λουλούδια της, με τες όροσιές της, το
γλυκό καλοκαίρι, αλλά μ' εκείνες μαζῆ της ζέστες
που σου άδυνατούν τον νοῦν, της ζέστες της εκνευ-
ριστικῆς με τα ξεμπρατσώματα και ξεστηθιάσματα
του κόσμου. Ο άνθρωπος δέν είνε ο ίδιος όλας τας
ώρας, όλον τον καιρόν.

Ένα βράδυ, από εκείνα τα άθάνατα βράδυα των
Αθηνῶν το καλοκαίρι, με πανσέληνον στον κατα-
γάλανον ουρανόν, με δροσερό άγεράκι, έγύριζεν
άργά στο δωματιάκι του ο νέος μας φοιτητής,
γεμάτος όνειρα, γεμάτος έλπίδες, με μιάν γλυκείαν
μελαγχολίαν, ώσαν να ήτο έρωτευμένος με την
φύσιν.

Ανέβη τη μικρή σκάλα του σπιτιου έτοιμος
να κτυπήση την θύραν, στε μιá λευκή σκιά, ή ό-
ποια έφαινετο εις την γαλαριαν εκινήθη.

Ητο ή ξανθούλα ή όποια έρρέμβαζε μόνη της
καθημένη άντίκρυ της πανσελίγους.

Ἡ θύρα ἤνοιξεν. Αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης ἔλουσαν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τὴν λευκὰ ἐνδοδυμένην κορασίδα.

Ἡ ξανθούλα ἦτο ἀτημέλητος τὴν στιγμήν ἐκείνην. Τὰ μαλλιά της ἐρρίπτοντο εἰς τοὺς ὤμους της καὶ καταρὰ ὅπως ἦσαν ἐφαίνοντο ἄλλαι ἀκτῖνες γύρω στὸ μικρὸ τῆς προσωπάκι, τὸ ὁποῖον ἔπερνε τριδίπλη λάμψιν ἀπὸ τὴν σελήνην, μὲ ἐκεῖνα τὰ πονηρὰ ματάκια ποῦ ἔλαμπαν στὸ γέλοιο της.

Τὰ ἡμίγυμνα παχουλά της χερᾶκια, ὁ λαιμός, τέλος ὅλα της τὴν στιγμήν ἐκείνην ἦσαν σπαρταριστὰ εἰς τὸ ἐξαρνικὸ ἐκεῖνο λούσιμο τῶν ἀκτίνων τῆς πανσελήνου ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ νέου μας.

Ἐκεῖνος εἰς τὸ θέαμα τοῦτο ἴσως νὰ κάτι ἔπαθεν ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν ἐπὶ μίαν στιγμήν.

Συνῆλθε ταχέως ὅμως.

Καὶ δὲν ἠξεύρω πῶς χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐνοήσῃ εἶχεν ἀπλώσῃ τὰς χεῖρας νὰ συλλάβῃ τὸ φάντασμα ἐκεῖνο τῆς Ἀφροδίτης καὶ εὐρέθῃ τοιούτοτρόπως ἐνηγκαλισμένους μὲ τὴν ξανθούλα.

Τὴν ἔσφιξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του μ' ἓνα φλογερὸν φίλημα εἰς τὰ χεῖλη.

Τὴν ἄφησε κατόπιν καὶ τρέμων ἀπὸ τὴν συγκίνησιν ἐκλείσθη εἰς τὸ δωματιάκι του.

Ἄλλὰ, ἓνα ἄλλο βράδυ ἐπανελήφθη ἡ αὐτὴ σκηὴ καὶ ἄλλο ἓνα μεσημέρι κάτι περισσότερο καὶ μίαν ἄλλην νύκτα ὁ ἔρωσ των ἔγεινεν ἕξω φρενῶν.

Ὁ νέος φοιτητὴς μας τὴν εἶχε τώρα ἄσχημα. Μίαν ἡμέραν φεύγει σχεδὸν κρυφίως ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῆς ἀγαπημένης του. Ἄλλ' εἰς τὴν νέαν του κατοικίαν δὲν ἤρρησαν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν ἡ μητέρα τῆς ξανθούλας μὲ δύο-τρεῖς συγγενεῖς της μὲ τὴν ἀπειλήν ὅτι ἔπρεπε νὰ νυμφευθῇ τὴν μικρούλα.

Καὶ τώρα τί νὰ κάμῃ αὐτὸς ὁ ἀπένταρος νέος ποῦ εἶχε τρεῖς ἀδελφὰς καὶ ἐσέβετο καὶ ἐφοβεῖτο τοὺς γονεῖς του;

Μὲ πολὺν κόπον καὶ διαβολικὴν πανουργίαν ὁ νέος τέλος κατώρθωσε νὰ γλιστρήσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐνδιαφερομένων καί... ἐξηφανίσθη.

Ἡ ὡμορφὴ ξανθούλα ὀλίγο ἔλειψε νὰ τρελλαθῇ ἀπὸ τὴν λύπην της διὰ τὴν ἐγκατάληψιν καὶ μόλις εὔρε γλυκεῖαν παρηγορίαν ὅταν μετ' ὀλίγου μῆνας ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας της ἓνα χαριτωμένον της παιδάκι!

Μοσχολαδῆς.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Σαρκοφάγος Χρυσάλις

Εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Γαλλίας ὑπάρχει ἓν εἶδος σαρκοφόρων χρυσαλίδων περιεργωτάτων ἕνεκα τῶν μεταμορφώσεων των Μακρὰν τοῦ νὰ εἶναι ἔχθρα τῆς γεωργίας, θεωροῦνται ἀπεναντίας πολῦτιμοι βοηθοὶ καθὼς καὶ σοφὸς φυσιοδίφης ἔκαμε τὴν παρατήρησιν. Ἀντιθέτως ἡ κίμψη τῆς χρυσαλίδος ταύτης δὲν τρώγει τὰ φύλλα τοῦ δένδρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διακίτται, τῆς ἐλαίας δηλαδή, ἀλλ' ἀποκαθαίρει τὸ δένδρον τῶν παρσιτών. Εἶνε ὅμως καὶ ἡ κίμψη ἐπίσης σαρκοφάγος καὶ τρέφεται ἐκ ζώων κυκ-

λοφορούντων ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς ἐλαίας. Ἐκτὸς τούτου ἡ χρυσάλις αὕτη ἔχει καὶ τοῦτο τὸ περιεργόν, ὅτι ἀλλάσσει χρῶμα κατὰ τὰς ἐποχὰς. Τὸ καλοκαίρι ἔχει τὸ χρυσεῖον ἀχύρινον τοῦ στίχους καὶ τὴν ἀνοιξὶν τὸ βελουδωτὸν καὶ βαθύ ἐρυθρὸν τοῦ ροδακίνου.

Οἱ Ἄγγλοι Ρήτορες

Οἱ Ἄγγλοι ρήτορες ἀγορεύοντες δὲν ἀρχοῦνται εἰς τὸ ποτήριον τοῦ ὕδατος. Τὸ κλίμα τοῦ Λονδίνου ἀπαιτεῖ νὰ ἔχουν πρὸ αὐτῶν δίσκον λεπτῶν οἴνων καὶ ἰσχυρῶν ποτῶν.

Ὁ λόρδος Μπροῦγγάμ ἀπήγγελλε λόγον μακρὸν. Εἶχε προμηθευθῆ ὡς συνήθως μεγάλον παναίριον φιαλῶν θαυμασίου οἴνου τῆς Βουργονδίας.

Ὁ λόγος διήρκεσεν ἑπτὰ ὥρας. Ἐχρηστάθη ν' ἀνανεωθῇ ἡ προμήθεια τοῦ παναιρίου. Εἰς τὸ τέλος ἡ φωνὴ τοῦ λόρδου ἀνῆλθεν εἰς τὴν διαπασῶν. Ὁ ρήτωρ ἤρθη εἰς τοὺς παθητικωτέρους τόνους. Ἔσχεν ὑψίστας ἐμπνεύσεις καὶ ἐξάρσεις εὐγλωττίας πρωτοφανοῦς. Τὸν εἶδον γονυπετοῦντα καὶ ἰκετεύοντα ἔνδακρυν τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιόν του.

Καὶ ὅταν κατῆλθε τοῦ βήματος ὑπῆρξε θρίαμβος ἐνθουσιασμοῦ. Λέγουσιν ὅτι ἐκλονίζετο ἐκ συγκινήσεως.

13 Μηνῶν Φιλονεικία

Πρωτοφανὲς εἶδος ληθάργου ἀγγέλλεται ἐξ Ἀγίου Φραγκίσκου. Ὁραία τις κόρη, λίαν νευρική, φιλονεικήσασα μετὰ τοῦ μνηστήρός της, ἐλιποθύμησε καὶ ἀπὸ δεκατριῶν μηνῶν δὲν ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις της, καίτοι ἐμεσκέφθησαν αὐτὴν οἱ διαπρεπέστεροι νευρολόγοι. Τέλος ἡ κόρη συνῆλθε, ἔσπευσε δὲ παρ' αὐτὴν ὁ μνηστὴρ της εὐθὺς ὡς ἐξηγέρθη τοῦ ληθάργου, φαίνεται ὅμως, ὅτι ἡ μὲν Ἐλίδα Βίλμπουρ—οὗτως ὀνομάζεται—δὲν ἐξύπνησεν εἰμὴ ἓνα ἐπαναλάβῃ τὴν φιλονεικίαν μετὰ τοῦ μνηστήρός της ἐκ τοῦ σημείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν αὐτὴν πρὶν ἢ λιποθυμήσῃ.

Μέγα σῶμα, μέγας τάφος.

(Γερμανικὸν λόγιον)

Ὅ,τι ἐδώσαμεν, τὸ ἔχομεν—ὄ,τι ἐξώδεύσαμεν, τὸ εἶχμεν—ὄ,τι ἀφήσαμεν, τὸ ἐχάσαμεν.

(Ἐπιτύμβιον τοῦ Ἐδουάρδου, κόμητος Δεβόν)

Τὸ γυναικεῖον πνεῦμα εἶνε πολὺ πρακτικὸν διὰ νὰ εἶνε μεθοδικόν. Ποῖος θὰ ἐνυμφεύετο μίαν γυναῖκα, διότι σχίζει ὀρθῶς τὰς ἐρωτικὰς ἐπιστολάς της;

(Πόντης)

Οἱ κακοὶ δικαιολογοῦν τὰ ἐλαττώματά των. οἱ χρηστοὶ τὰφῆνον.

(Βὲν Ζόνσων)

Ποῖος σὲ ἀπεγοήτευσε συχνότερον τοῦ ἑαυτοῦ σου;

(Φραγκλίνος)

Τίποτε δὲν δίδει τις ἐλευθεριώτερον ἀπὸ τὰς συμβουλὰς.

(Λαροσουκῶφ)

Συνιστῶμεν τοῖς συνδρομηταῖς ἡμῶν τὸν περιοδεύοντα ἀντιπρόσωπόν μας κ. Γεώργιον Μοράκην.

Ἄλ λ η λ ο γ ρ α φ ῖ α .

Χαλκίδα. Πέτρον Μαργέλην Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.

Λάρισσα Κριμέζον. Γράψατέ μοι παρακαλοῦμεν ἂν ἐνεργήσατε. Μὴ μᾶς λημονήτε.

Λίαν προσεχῶς

ΦΩΤΑ ΚΑΙ ΣΚΙΕΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Τύποις «Νομικῆς»